

Yttrande över remiss från Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet avseende slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Sammanfattning

Lunds kommun tillstyrker i huvudsak förslaget och delar ansvariga myndigheters bedömning att avfallsbrottslighet utgör ett samhällsproblem som kräver samordnade insatser. Kommunen bedömer att förslaget sammantaget kan bidra till ett mer effektivt arbete mot avfallsbrottslighet, stärkt samverkan mellan berörda aktörer samt bättre förutsättningar för en rättssäker och likvärdig tillsyn.

Förslaget bedöms inte medföra direkta konsekvenser för den kommunala avfallshanteringen, men kan på sikt innebära ökade administrativa krav. Kommunen bedömer samtidigt att de föreslagna åtgärderna kan bidra till en mer seriös och transparent avfallsmarknad och därmed minska risken för otillåten avfallshantering.

Utred om länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av tillsynen i länet närmare bör regleras (5.2)

Lunds kommun är positiv till att stärka kvaliteten och likvärdigheten i den kommunala miljöbalkstillsynen. Samtidigt vill kommunen

framhålla att en utökad uppföljning från länsstyrelserna måste utformas så att det kommunala självstyret respekteras och att länsstyrelsens roll även fortsättningsvis huvudsakligen är stödjande och vägledande.

Kommunen bedömer att en ökad uppföljning kan leda till mer administration och minskar tiden för operativ tillsyn. Detta kan vara särskilt kännbart för mindre kommuner med begränsade resurser. Det finns även en risk att fokus flyttas från riskbaserad och effektiv tillsyn till sådant som är enkelt att följa upp och mäta.

Kommunen tillstyrker dock förslaget om att utreda frågan vidare. En mer systematisk uppföljning kan bidra till kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och en mer likvärdig tillsyn i landet, vilket i förlängningen kan stärka arbetet mot avfallsbrottslighet.

Inför krav på miljösanktionsavgift kopplat till utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall (5.3)

Kommunen tillstyrker förslaget om att införa en miljösanktionsavgift för överträdelser av utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall. En direkt administrativ sanktion bedöms vara ett effektivt verktyg för att öka efterlevnaden av regelverket och främja återvinning och cirkulära materialflöden.

Kommunen anser dock att den fortsatta beredningen bör tydliggöra hur avgiften ska tillämpas i praktiken. Det bör exempelvis klargöras om avgiften ska tas ut per överträdelse, per kontrolltillfälle eller per felsorterad avfallsfraktion.

Vidare anser kommunen att de föreslagna avgiftsnivåerna bör analyseras ytterligare, särskilt för juridiska personer. Det bör också övervägas om det ska finnas möjlighet att i särskilda fall sätta ned avgiften när omständigheterna motiverar detta.

Tillsynsmyndigheters möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövaren för provtagnings- och analyskostnader (5.4)

Lunds kommun tillstyrker förslaget att ge kommunala tillsynsmyndigheter tydliga möjligheter att ta ut ersättning för provtagnings- och analyskostnader vid tillsyn av avfallsverksamheter.

Vid misstanke om illegal avfallshantering är oberoende provtagning och analys ofta avgörande för att kunna bedöma avfallets innehåll och identifiera överträdelser. Möjligheten att få kostnadstäckning är en viktig förutsättning för att sådana insatser ska kunna genomföras i praktiken.

Kommunen vill samtidigt understryka att analyser bör utföras av ackrediterade laboratorier och att det kommer att finnas behov av utbildningsinsatser för inspektörer för att säkerställa rättssäker och likvärdig provtagning.

Utveckla vägledning om avfallsbedömning (6.4) samt Ta fram vägledning för funktionskontroller (6.5)

Lunds kommun tillstyrker förslagen om att Naturvårdsverket ska utveckla vägledning om avfallsbedömningar och funktionskontroller.

Tydligare nationell vägledning är angelägen för att skapa en mer enhetlig tillämpning av regelverket och stärka rättssäkerheten för både tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare. Särskilt positivt är att vägledningen kan bidra till ökad tydlighet kring bedömningen av när ett föremål eller ämne ska betraktas som avfall, en fråga som är central vid tillsyn och utredningar av misstänkt avfallsbrottslighet.

Anders Almgren
Kommunstyrelsens ordförande